

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemnik velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemnik velja: Za celo leto 13 gld., za pol leta 6 gld. 50 kr., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izven nedeelj in praznikov, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 274.

V Ljubljani, v ponedeljek 30. novembra 1885.

Letnik XIII.

Okrožnica

Njih Svetosti po Božji previdnosti Papeža Leona XIII. o krščanski uravnavi držav.

(Dalje.)

Oblast pa se mora rabiti pravično; ne samosilno, marveč očetovsko, ker je tudi božje gospodstvo nad vse pravično in združeno z očetovsko dobroto; služiti mora v korist podložnim, ker je gosposka radi tega drugim predpostavljena, da varuje splošne koristi. Tudi se ne sme nikakor zgoditi da bi bila gosposkina oblast le posameznemu ali malokterim v prid, ker je postavljena v splošno korist.

Kajti poglavarji držav naj pomislijo, da bo Bog kedaj toliko oostrejši odgovor tirjal od njih, — če so krivično vladali, če so z neusmiljenostjo ali prevzetnostjo grešili, če so za svoje ljudstvo slabo skrbeli, — kolikor svetjše je njihova služba, kolikor viša je čast, ktere so dosegli. „Mogočni bodo močno kaznovani.“ (Modr. 6. 7.)

Tako bo prava vladarska vzvišenost gotovo našla voljno ter spoštljivo častenje podložnih. Če so se namreč ti podložni prepričali, da ti ki vladajo, vladajo od Boga pooblasteni, potem bodo tudi spoznali, da so po pravici dolžni vladarjem slušati ter skazovati jim ono spoštovanje in ono zvestobo, ki je enaka ljubezni otrok do staršev. „Vsak človek bodi viši oblasti podložen.“ (Rim. 13. 1.) Kajti postavno oblast zaničevati, naj jo ima ta ali oni, je ravno nedovoljeno, kot božji volji nasprotovati; kteri pa tej nasprotujejo, samovoljno deró v pogubljenje. „Kteri se oblasti ustavlja, se božji volji ustavlja; kateri se pa ustavljajo, sami sebi pogubljenje nakopavajo“ (Rim. 13. 2.) Odpovedati pokorščino in s silo množice napraviti ustajo je toraj pregreha tako zoper človeško kako Božjo veljavo.

Zato je umljivo, da mora tako vrejena država mnogim in nad vse težkim dolžnostim, katere jo z Bogom družijo, z očitnim veroizpovedanjem zadostovati. Natora in pamet, kateri vsacemu izmed nas Boga s pobožno svetostjo častiti velevate, ker smo v njegovi oblasti, ker smo od njega izšli in se

imamo k njemu zopet vrniti, veže isto tako tudi človeško družbo. Kajti ljudje v državo združeni niso nič manj v Božji oblasti, kot posamezni, in družba človeška ni nič manj dolžna Bogu, svojemu začetniku, hvaležnosti skazovati, kakor posamezni, kajti po njem je nastala; njegov migljaj jo ohranjuje in iz njegove dobrotljive roke prejema nešteto milosti in dobrot v polni meri. Kakor namreč nikomur ni dovoljeno zanemarjati svojih dolžnosti do Boga, in ker je dalje največja dolžnost sprejeti vero v srce in v življenje, ne sicer tisto vero, katero si kdo izvoli, ampak tisto, katero je Bog razodel in katera se po gotovih znamenjih, nad kterimi nikakor ni dvomiti, kot edino prava med vsemi dokaže: — prav tako se ne morejo države, ne da bi se pregrešile, tako obnašati, kakor da bi Boga celó ne bilo, ali kakor bi njih vera nič ne skrbela, katero lahko kot nekaj tujega in brezkoristnega zavržejo ali kar meni nič tebi nič iz različnih ver eno, katero se jim zljubi izvoliti, ampak da je njih stroga dolžnost tako častiti Boga, kakor je on sam zadostno razodel, kako hoče česčen biti. Božje ime naj je toraj sveto vladarjem; kot največjo svojih dolžnosti naj smatrajo vero pospeševati, dobrohotno jo čuvati, z veljavo in postavnimi prepisi jo varovati ter nič ne vkriniti ali določiti, kar bi bilo njeni prostosti nasproti. To so dolžni tudi podložnim, katerim so predpostavljeni. Kajti vsi smo rojeni in odločeni za ono največjo in zadnje dobro dobrot, na katero morajo biti obrnene vse našetežnje, vse naše dejanje in nehanje, in ktera nam je pripravljena izvan tega revnega in kratkega življenja — v nebesih. Ker pa je od tega odvisna popolna človeška sreča, je dosega tega namena za vsacega posameznika tako imenitna, da imenitniši ne more biti. Potrebno je toraj, da skrbi država, ker je namenjena v splošno korist, pri pospeševanju občnega blaga za svoje ude tako, da ne le ne stavi zaprek doseči to največje in nespremenljivo dobro, po ktermu sami hrepené, temveč da jim vse mogoče olajšave podaje. Prva teh pa je; skrbeti, da se ohrani vera, ktera veže z Bogom ljudi, sveta in čista.

Ktera pa je prava vera, tega spoznati onemu, kteri razumno in odkrito presoja, ni težko. Iz jako

številnih in jasnih dokazov se namreč spozná, da je ona edino prava vera, ktero je Jezus Kristus učil in ktero brani in razširjati je svoji cerkvi ukazal. Taki dokazi so: nedvomljivo spolnjenje prerokovanj, veliko število čudežev neizrečeno hitro razširjanje sv. cerkve sredi sovražnikov in pri največjih zaprekah spričevanje, mučencev in drugi podobni.

Edinorojeni Sin Božji je namreč vstanovil na zemlji družbo, ktero imenujemo cerkev ter ji naročil vzvišeno in božje poslanstvo, ktero je bil sam od očeta prejel, nadaljevati v vseh časih. „Kakor je oče mene poslal, tako tudi jaz vas pošljem.“ (Jan. 20. 21.) „Glejte jaz sem z vami vse dni do konca svetá.“ (Mat. 28. 20.)

Kakor je prišel tedaj Jezus Kristus na svet, „da bi imeli ljudje življenje in je obilniše imeli“ (Jan. 10. 10.), tako je tudi cerkvi namen duše večno zveličati; in zato je že v njeni natori širiti se med vse rodove človeške v vseh krajih in v vseh časih. „Oznanujte evangelje vsem stvarém.“ (Marka. 16. 15.) Temu velikanskemu številu ljudi pa je Bog sam določil gosposko ter ji moč podelil je vladati; enega pa je hotel postaviti vsem poglavarja ter storiti ga za najvišega in nezmotljivega učitelja resnice, kteremu je izročil ključe nebeskega kraljestva. „Tebi bom dal ključe nebeskega kraljestva.“ (Mat. 16. 19.) „Pasi moje jagnjeta, pasi moje ovce.“ (Jan. 21. 16—17.) „Jaz sem molil za te, da ne jenja tvoja vera.“ (Luk. 22. 32.)

Čeravno pa ta družba obstoji ravno tako kot država iz ljudi, ima vendar čeznaturni, duhovni značaj zavolj namena, zaradi kterega je postavljena in zavoljo pripomočkov, kterih se v dosego tega namena poslužuje; ter se razločuje toraj od države, ona je, kar je posebno imenitno, po svojih znakih in po svojem pravu popolna družba, ker ima po volji in milosti svojega vstanovitelja v sebi in po sebi vse pripomočke, kteri so ji potrebni, da se ohrani ter uspešno deluje. Kakor pa je namen, po kterem cerkev hrepeni, najbolj vzvišen, tako prekosí tudi njena oblast vse druge oblasti in se ne smé podrediti državni oblasti ali na kak način ji biti podvržena.

LISTEK.

Zadnji samotar.

Izviran zgodovinski roman.

(Spisal Podvigenski.)

(Dalje.)

IX. Skrivno razodenje.

Sv. Silvestra večer je. Ne vemo, je-li že solnce zašlo, ali ne, saj danes ga ni bilo videti v Gorici, ker mračno-megleno vreme od ranega jutra do zdaj je njegovo obličje zakrivalo Goričanom, ki bi danes prav radi vživali njegovo gorkoto; Silvestrovo namreč radi praznujejo po stari šegi in kdor le more, se popoldne zateče ali v Solkan, ali v Permo, ali kam drugam v okolico zalivat dobro kosilo z ognjeno kapljico. Tudi danes je takó. Da, na večer so se oblaki celó nekako zgostili, od severa sém žene veter in z neba doletavajo vedno gostejše snežene plahčice; prikazen, ki se v Gorici po enkrat ali dvakrat, morda tudi nobenkrat celo zimo ne vidi. Vsekako tedaj čudno Silvestrovo letos v Gorici

Vendar pa kdor je zvečer ob angeljevem česčenju vračal se iz Ločnika v Gorico, in je prišel do onega kraja, kjer se cesta zasúče na Podgoro ter pogledal doli proti Soči, zapazil je lahko, da ima bližnji brodnik pri Soči nocej dosti dela in gotovo tudi zaslužka. Danes ni konca ne kraja s prevažanjem; komaj je prepeljal na desni breg jeden voz, ga že čakata dva druga na levem bregu, a ko je ta dva prepeljal, glej nabralo se jih je spet družih pričakevaje odrešenja, tako, da ubogi naš brodnik zadnji večer leta res ima manj počitka, kakor Karon v Hadu. Prebrodivši Sočo in naši potniki zasedejo spet elegantne vozove z dvema konjema in zavivši se dobro v kosmate suknje, zdrdajo po cesti na Ločnik. Videvši jih, bi vsakdo vprašal: Kam pa se peljejo črni kosmači v tej zimi tako kasno?

Kdor je pa bil po teh krajih, vé, da od tod se kmalo pride v Ločnik, potem pa, ne dotaknivši se Moše ob desni, pripelje cesta skozi Šlorenc pri Moši, od tod se ne pomudi dosti do Koprive. In prav na to stran jo vdarijo naši kasni popotniki, a ne da bi ostali v Koprivi, kam bi pa tudi spravila Kopriva toliko konj in gospóde. Onkraj Koprive,

kjer se jamejo prijazni vinski griči iz nižave polagoma vzdigovati, stoji še zdaj grad, okoli nekaj hiš, pravi se temu kraju Špesa. Semkaj se naši ponočnjaki zapeljejo eden za drugim, dokler se vrata črnemu gradu ne zalópnjejo. Živa duša na svetu bi jih tu noter ne iskala.

Poldrugo uro potem videla se je visoka postava, v črn plašč zavita, s tehtnimi koraki premerjati cesto pred gradom z enega konca na drugega. Ako smemo soditi, nekoga čaka in ker čakanje v zimskem mrazu ni kaj prijetno opravilo, je tak človek izpostavljen skušnjavi proti tisti kreposti, ktero imenujemo potrpežljivost. In da se naša črna dolgost v tej čednosti, kakor pravijo, heroično ne odlikuje, kaže s tem, da od časa do časa prav krepko z nogo ob zemljo butne, potem pa naenkrat postoji in jame precej glasno mrmrati in preklinjati.

„Ti suha čeljust ti! Petkov koren ti! Kteri zlodji so te pa privezali, da te tako dolgo ni! In jaz te moram že celo uro čakati tu v mrazu, v snegu! Da bi se ti vendar tvoje ostroge nogi prirastle! Pokveka ti, mene primoraš tu čakati in zmrvovati! Vse je že pripravljeno za tvoj sprejem,

Jezus Kristus je dal v resnici svojim apostolom do svetega popolno oblast z izrečeno pravico postaviti in z dvojno oblastjo, ktera iz nje izhaja, namreč soditi in kaznovati. „Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji; . . . pojdite in učite vse narode, . . . učite je spolnovati vse, kar-koli sem vam zapovedal.“ (Mat. 28, 18—20.) In na drugem mestu: „ . . . Ako jih pa ne poslušajo, povej cerkvi.“ (Mat. 18, 17.) In zopet: „Pripravljene smo (apostoli) maščevati se nad vsako nepokorščino.“ (II. Kor. 10, 6.) Dalje: „Ostrejše bom delal po oblasti, ki mi jo je dal Gospod v boljšanje in ne v podiranje.“ (II. Kor. 13, 10.) Iz tega sledi, da ni država, ampak cerkev poklicana voditi ljudi v nebesa; nji je od Boga odkazana ta služba, da skrbi in določuje vse, kar vero zadeva, da uči vse narode in krščanski uk, kolikor more povsod razširja, z eno besedo: da vravnava krščanske zadeve določno in gotovo, prosto po svoji volji in po svojem razumu.

Cerkev ni nikdar opustila sama sebi dovršene in popolno neodvisne oblasti sebi prilastovati, če tudi ji je že od davnej nasprotovalo vladarjem se priljubljeno modroslovje; očitno jo je izvrševala, kakor apostoli, ki so se že za-njo borili ter predstojnikom židovske sinagoge, hoteči zabraniti razširjanje evangelija, nevstrašeno odgovorili: „Boga treba bolj slušati, kakor ljudi.“ (Ap. dj. 5, 29.) Tudi sveti cerkveni očetje so skušali od časa do časa to avtoriteto, to veljavo, s pameškimi dokazi braniti; in rimski papeži niso nikdar opustili jo z nespremenljivo stanovitnostjo zoper njene protivnike varovati. Da, sami vladarji in voditelji držav so pripoznavali v besedi in v dejanji to oblast, poslušajoči s cerkvijo vedno kakor s samostojno, postavno gosposko, n. pr. ko so sklepali pogodbe, ko so vravnali državne zadeve, ko so odpošiljali in sprejemali poslanstva itd. Gotovo se tudi ni zgodilo brez posebnega namena previdnosti božje, da je ta oblast dobila posvetno gospodstvo kot najboljši branik njene prostosti.

(Dalje prih.)

Boj na Balkanu.

V.

Krivi nazori.

Z nevoljo in obžalovanjem smo morali slišati o nepremišljenem ravnanju srbskega kralja, ki je brez povoda napal soroden narod, podrl mu upanje vsaj za nekaj časa, svojo kraljevino pa pahnil v nepotrebno nesrečo krvavega boja. Ohladilo se je gorko sočutje cele Evrope do mlade kraljevine, in vedno raste navdušenje do naroda bolgarskega. Ker pa je narod storil in stopil na nerazumljivo pot, ktero sta mu odkazala kralj gospodar in ministerstvo, žali nas globoko zaničevanje, s katerim obsipljejo polumesečni slovonožreči nesrečni, zapeljani narod srbski. Srbijo primerjajo nekdanjemu, požrešnemu Piemontu, češ, da si hoče s pomočjo družih vstvariti na Balkanu veliko slovansko državo. Ker jim je dalje avstrijsko-ruska zveza trn v peti, primerjajo jo zvezi Avstrije s Prusijo v Šlezvik-Holsteinskem vprašanji.

To početje je perfidno, ker primeri ste nepri-

šleva! Zakaj se kujaš? Ha, ha! Lep začetek, lepo priporočilo! Čakaj, pridi le, primem te za čeljust in te butnem ob to zidovje, da se ti črepinja razsuje, tvoja kobila pa razleti na dve sto dvaindvajset kosov! In častiljivi bratje tu noter čakajo na tvojo milost!“

In spet butne črna dolgost ob tla, potem od same jeze obmolkne in začne z zobmi škripati.

Kar glej, od Koprive sém zasliši se konjski ropot.

„Tu je!“ vsklikne naša dolgost pred gradom. Potem pa spet nategne ušesa, da bi se še bolje prepričal.

„Glej ga no, kako polagoma kopita, kakor da bi šel po smrt. Znabiti mrha že štiri tedne ni ovsa dobila. Toda čuj! Top, top, top! Top, top, top! Kje je pa četrti top! Je li četrto kopito pastila v Ločniku? Ha, ha, zdaj še le vem, zgubila je eno podkev! Ti uboga reva! No, no, zdaj pa hočem tu, prav tu počakati vaše veličanstvo!“

In razkorači se sredi ceste pred vhodnimi vrati z obrazom proti dohajajočemu.

„Dobro priklampal, grof Takovec!“ s temi besedami sprejme črna visokost našega jezdeca. „Zdaj

merni, krivi, goljufivi, z zgodovinskega stališča nedopustljivi. Nekteri Srbi so sicer sami rabili prvo primerjo. Zapeljala jih je sreča severo-italijanskega kraljestva in upanje, da si priboré nekdanje starosrbsko ozemlje. A bili so le nekteri, ktere je zaslepilo preveliko navdušenje, drugi pa so spoznali, da je ta primera razžaljiva za Srbijo.

Srbija se daleko loči od Piemonta, po svoji nesreči, zgodovinskem pravu, povodu in namenu krvavega boja za svobodo.

Dolgo let je bila Srbija neodvisno kraljestvo, mogočno carstvo. Krvave boje je bila ter prelila mnogo krvi za-se in za celo Evropo. Strla in raztrgala jo je turška roparska moč ter jo teptala z železnimi nogami. Jedro stare srbske države, sedanja kraljevina, otresla se je zopet v obupnem, pa pravičnem boji krutega jarma, ki je bil vedno od svojega postanka protipostavno samosilstvo divjih tiranov.

Piemont pa je bil prvotno mejna grofija nemškega cesarstva; zgodovina ne pozná njegove neodvisnosti. Služil je danes Avstriji, jutri Franciji, ali celó v Italiji začasno vladujočim strankam, kakor mu je neslo. Povsod je iskal le priložnosti, da se razširi in mu raste veljava. Po milosti tujih držav in sovraštvu Francije do Avstrije postal je kraljestvo, da loči nekdanj mogočna tekmeča. Srbija ima v zgodovini podlago zgodovinskega prava in svoje naloge, da se reši tuje oblasti in pripomore svojim sorojakom do svobode; Piemont se ni mogel sklicevati na zgodovino. Sam je bil vazal tujega vladarja, dočim so bile druge laške vlade ustanovljene pravnim potom, po pogodbi in marsiktera boljše od piemonteške.

Srbija se je mnogo let radovoljno pokorila turškemu sultanu, plačevala mu davek, da bi rešila svojega brata težkega in nečastnega jarma ter mu kupila človeku primerno življenje. Ker pa Turek ne čuti kesanja, ne pozná kristjana kot brata, moral je vihteti orožje tužni Srbin, da si reši življenje, poišče pravico in zopet stopi na polje krščanske omike.

Piemont pa je brusil in rabil svoje orožje proti Avstriji, ki je imela do severne Italije zgodovinsko in od vseh držav pripoznano pravico in je vladala tako vzgledno v Toskani, Lombardiji in na Benečanskem, da ji celó sovražniki niso mogli ničesa očitati.

Je li Piemontu stiskalo orožje v roke narodnostno načelo? Skliceval se je sicer Piemont na to pravico, tu je iskal povoda svoji politiki; pa spala je še ideja zedinjenja v Italiji, ko je Piemont že prežal na Lombardijo. In ko je „irredenta“ vzdignila rudečo glavo, in so piemonteški pisatelji oznanjevali „Italo unito“, predlagali so le zvezo laških držav. Niso se upali z misliti na dan, da bi v politični in kulturni zgodovini neznatni Piemont stopil na čelo združeni Italiji.

Tudi če priznamo, da je narodnostno načelo vodilo piemonteško politiko, Srbije Piemontu ne moremo primerjati. Srbija ne more na Balkanu igrati iste vloge, kakor Piemont v Italiji. Na Balkanu ne prebiva en rod, kakor na apeninskem polotoku. Nemogoče je Srbiji poloviti junaške sokole pod sivim Lovinom, nedostaja ji moči, da zdrobi Arnavta, Rumunca, Bolgara. Največa sreča ne more darovati Srbu prekobalkanske dežele. Sploh ni misliti, da bi kdo spravil narode na Balkanu pod eu klobuk.

pa le z menoj skozi Sijonska vrata, da vas vpeljem v nebeško kraljestvo. Vaša gospa suhljad pa lahko ostane tu zunaj. Saj tako že ne more zmrzniti, ker je ni drugega ko kost in koža.“

Ničesa, še „dober večer“ ne odgovori Takovec, sam bled strah ga je; ampak celoma poskočivši raz kobilske tovaršice, da ostroge glasno zarožljajo, molčeč, kakor jagnje, koraka skozi vrata za črnim voditeljem; kobilska koščenenost pa res ostane pred gradom.

„Le za menoj, skozi temo do luči“, glasi se voditeljevo povelje, ko jeden za drugim korakata po dolgem hodniku; potem zasučeta na desno, spet na levo, pa nekaj stopnic doli, pa zopet gori, slednjič konec ozkega hodnika butne črna visokost z nogo v železna vrata, ki se koj odpro. Sem notri pokaže jezdecu. Za vstopivšim se vrata koj zapró. Tu ne vidi družega, kakor mizo nasproti vhodnim vratom; pognjena je s črnim prtom, na nji leži sv. pismo, ki začena s prvim poglavjem evangelija po sv. Janezu; na obeh straneh sv. pisma stojita dva svečnika z brlečimi svečami iz rumenega voska.

(Dalje prih.)

Prekanjen in zvit je bil Piemont vedno. Dolga stoletja je služil mnogim gospodom za dobro plačo. Bil je v službi pri lombardski zvezi, nemških cesarjih, laških vladarjih in ljudovladah. Poslušal je danes papeža, jutri njegovega sovražnika. Enkrat se je hlinil Avstriji, drugikrat Franciji. Ker je to dobro razumel, postal je prvotni nemški najemnik, mejni grof mavrienski, vojvoda savojski in piemonteški, končno kralj cele Italije.

Zvita sta bila Viktor Emanuel in njegov služabnik Cavour. Skrival sta si kupila z laškim ozemljem, rodno zemljo piemonteške dinastije proti Avstriji francosko pomoč. Tako zviti in skriti niso bili Milan, Ristič, niti sedanji Garašanin. Upali so morda na tujo pomoč, kupili si je niso z lastno zemljo. Ako se ne ozremo na sedanji boj, hodili so odkrito in pošteno v vojsko proti Turčiji, v upanju na Boga in lastno moč.

Ker je bila Srbija v tem upu večkrat nesrečna, posmehuje se ji svet. Je-li Piemont kedaj zmagal z lastno močjo? Brez tuje pomoči bi bil morda zginil z zemljevida, pozabila bi ga zgodovina. To je zgodovinska resnica. Tudi ko je bila Avstrija na robu propada, v največi nevarnosti, vrgla je pri Navari sebi pod noge škodoželjni Piemont. Strla bi ga bila, na vedno vničila, ko bi mu ne bili prihiteli na pomoč francoski in angleški diplomati. Leta 1859 ni Piemont, marveč Francija je zmagala Avstrijo. Leta 1866 je Avstrija že odraslemu Piemontu popolnem zrahljala nemirne kosti, le pruske zmage in Napoleonova vrtoglavost so ga rešile. In ktere pravice je imel do starodavnega Rima? Kot ropar se je vrgel na papeža ter mu vzel zadnje zavetje. S tujo pomočjo prišel je Piemont do Kvirinala, pa tudi brez tuje pomoči narod srbski ne bode poginil.

(Konec tega oddelka prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 30. novembra.

Notranje dežele.

V splošni debati in predlogih za reformo govoril je v hrvaškem deželnem zboru sekcijiski načelnik Stanković, naj se sprejme reforma. Konečno besedo je imel še poročevalec Gruić in potem je bilo glasovanje. Nasproten predlog grofa Sermage je bil zavržen z veliko večino. O nasvetu odborovom so glasevali po imenih. Predlog, kar se tiče osnove županij (komitativ) in županijskih odsekov je bil sprejet s 60 glasovi zoper 32, predlog o preuredbi nekterih določil, kar se tiče preosnove mest, sprejel se je z 59 zoper 34 glasov in pričela se je posebna debata. Volitev za deželnega poslanca v prvem volitvenem kraju mesta Zagreb je ukazana na 12. decembra. Madjari si obetajo od te preosnove državne uprave jako velikih koristi na polji narodnega potujčevanja, kteremu so se do sedaj Hrvatje z obudovanja vredno odločnostjo vstavljali. No, saj niso še vsi dnevi pri kraju! Hrvaška preživela je že toliko takih reform, kakor nobena druga država pod solncem, razun Turške in bode tudi to prestala.

V Budapeštu imajo že zopet praznik. Tisza obhaja desetletnico, odkar sedi na stolu prvega ministra. O tej priliki prišlo mu je vse dostojanstvo čestitat in razumljivo je, da tudi cerkveni knezi niso zaostali. Kardinal Haynald, pravi telegram, da je imel govor, v katerem se mu je zahvaljeval za naklonjenost, ki jo je Tisza ves čas kazal do katoliške cerkve in je povdarjal, da si bode duhovščina, kolikor bode sicer mogoče, tudi nadalje prizadevala vzajemno z vlado temelj sv. vere podpirati. Tisza se je neki silno ginjen zahvalil in je povdarjal, kako silno je potrebno za blagor narodov, da je med cerkvijo in državo pravo sporazumljenje. Rekel je, da je bila vsa njegova skrb le na to obrnjena, da se s pomočjo raznih vér pravna in verski čut med narodom širi. (!) — Haynaldov govor, kakor je tukaj naveden, zdi se nam kot katoliškega cerkvenega kneza čuden, skoraj da neverjeten, ker Tisza, odkar je postal ministerski predsednik, udrihal je po katolikih ob vsaki priliki. Opomnimo le na neopravičen ukor, kterega je dobila katoliška duhovščina, kakor da bi neopravičeno postopala v politiki, dasiravno je ravnala popolno postavno; nekaj katoliških škofov je bilo izključenih iz gosposke zbornice, katoliki so bili bistveno prikračeni pri vodstvu šol, a popolnoma izključeni od uprave katoliškega cerkvenega in šolskega premoženja. Za take dobrote se menda kardinal Haynald ni mogel zahvaljevati! Sicer se pa je Tisza, odkar je postal prva oseba v deželi, mnogo naučil, posebno kar se tiče vnanje politike in razmerja med obema polovicama Avstro-Ogerske. Poprej privrženec personalne unije, postal je pravi realni politikar, kajti spoznal je, kaj je velevlasti taki, kakor je Avstrija, potrebno, da ohrani veljavo v Evropi. Zeló bi vendar želeli, da bi bil Tisza to, kar je kazal na vnanje in do viših

krogov, izvrševal tudi znotraj v deželi, a v desetih letih njegove vlade je postal razkol med deželami tostran in onstran Litave večji, kakor je bil. Nezadovoljnost v ogerski državi je od dne do dne večja, vse narodnosti, razun madjarske, tožijo, da so prikrajšane v svojih pravicah; srednji stan peša, obrtnost gré navzdol, tega tudi sijajna razstava ne boče predružačila. Oggerska država je leto za letom bolj centralizovana; uprava se spreminja, a le tako, da se nameščuje več uradnikov, to pa zahteva več davkov, iztirjevalec davkov je postal stalna oseba. — Od konca do kraja vsega ni Tisza kriv, a on je na odločilnem mestu, kjer skrbi najprej za madjarsko narodnost, njegova skrb je strogo birokratiška uprava, kateri na čelu je ministerski predsednik. Gorje pa, ako se birokratiški stroj količkaj moti in zadržuje, izgrede na Hrvaškem, Erdeljskem nam to pač dovolj razsvitlujejo. Tisza izurjen v parlamentarnem boju, spreten pri svojem delu, a politikar, ki bi gledal tudi v prihodnost, to Tisza ni. Nihče njegovih zaslug za upravo Oggerske v teh 10 letih ne tají, a Oggersko v tem času ni napredovalo, niti se državne razmere stalno vravnale. Oggerska država propada, tako je rekel sam ud sedanje vlade, naučni minister Trefort. Liberalizem še nobene države ni osrečil, gotovo tudi Oggerske ne bode.

Vnanje države.

Med *Srbi* in *Bolgari* je vojska končana. Dotični telegram bolgarskega kneza Aleksandra glasi se tako-le: „Z ozirom na kolektivno pismo zastopnikov veselih in na izjavo grofa Khewenhüllerja, ki je prišel v imenu njegovega vladarja in rekel, da če bi mi še dalje mislili prodirati, bodo prišle avstrijske čete srbskim na pomoč; dalje, z ozirom na to, da je naš zmagojavni vhod v Piroto na čast našemu orožju in nas bo ohranil na dobrem glasu, sem dovolil, da naj se bojevanje ustavi in da naj se pričnu razgovori o pogojih, s katerimi se bode premirje napravilo.“ Tako je toraj končano žalostno prelivanje bratske krvi jugoslovanske, ktero je pričela ošabnost srbskega kralja in ktero so Bolgari zmage pijani potem nadaljevali, kakor bi bilo to neogibno potrebno. Vojni časti bolgarski bi bilo popolnoma zadostovalo, če bi bili Srbe zapodili čez mejo, od koder so bili tisti prišli. Napad na Piroto je bil odveč, če tudi je knezu Aleksandru zdato pomnožil zmago-slavne lavorike, ktere so pa z bratsko krvijo oškropljene, kar bi se bilo lahko zabranilo in bi se tudi bilo. Če bi bili Bolgari takoj prvo depešo o napravi premirja sprejeli, namesto da so jo zavrnili, ker je bila šifrirana. Iskati v Srbiji Bolgari tako nimajo ničesa. Sploh imata pa sedaj oba zadosti. Kralj Milan je dobil, kar je iskal, knez Aleksander si je pa vtrdil prestol, ktereга mu je Rusija spodnašati jela. Kaj bo pa z istočno Rumelijo, zvedelo se bode v kratkem.

Kako nedoločno stališče da je imela *Italija* v Carigradski konferenci smo enkrat že pravili, da namreč ni vedela, ali bi se pridružila velesilam, ki so za „status quo ante“, ali pa bi prestopila k angleško-francoski skupini, ktera je povdarjala, da mora iztočna Rumelija bolgarska ostati. Laška zunanja politika je povsem jako vetrnjaška in prava švigašvaga čez dva praga, kar se še le prav iz zelene knjige razvidi, v kateri so njeni koraki zapisani, to se zná, da v takem zlogu, ki je za javnost namenjen. Pravega lica pa ona nikdar ne pokaže in ga le tedaj vidimo, kedar kak Bonghi ali kdo drug zagrinjalo nekoliko privzdigne. Oficijsko lice laške zunanje politike trdi v svoji zeleni knjigi, da si je vlada vedno prizadevala mir in „status quo ante“ ohraniti; ob enem si je pa vzajemno z Nemčijo prizadevala vse že v kali zatreti, kar bi dobrim razmeram med Avstrijo in Rusijo škodovati utegnilo. Na konferenci svetovala je Italija, da naj se za iztočno Rumelijo nekaj določi, kar bo deželi na korist in bo vsaj nekaj časa trajalo. Kakor tudi imajo sicer Srbe radi, jim je vendar grof Robilant naravnost povedal, da se Italija njim na ljubo ne bo prepirala z ostalimi velesilami, ktere se za napravo miru poganjajo. Grkom je pa očital, da se preveč pečajo z bodočnostjo in premalo skrbé za sedanjost.

V *nemškem državnem zboru* stavljal je poslanec Reichensperger interpelacijo, kaj je z afrikanskimi misijoni po nemških naselbinah. Na to interpelacijo odgovoril je kancler knez Bismark sam. Rekel je „da je jezuitom prepovedal misijone ustanovljati, ker so brezdomovinci. Nikakor pa nemška vlada nima namena katoliških misijonov sploh zatirati, ker bi se temu nemški katoliki naravnost vprli. Sploh je pa to vprašanje bolj mednarodnega, kakor pa verskega značaja, pravi Bismark dalje, in so se ravno zaradi tega jezuitje vže samo po sebi izključni od misijonstva po nemških naselbinah, ker so bili dotični jezuiti francoski podaniki. Ker je sploh znano, kako menje da je proti nam še dandanes na Francoskem, je to že naša previdnost, zahtevala, da smo jih odstranili. Saj bi Francozi z nemškimi ali angleškimi misijonarji tudi ne bili drugače postopali.“ Tisti jezuitji, na ktere ima Bismark tako piko, so bili prej ko ne iz nemške države pregnani in so se v Afriki pod francosko varstvo postavili in za francoske podanike proglasili, kjer so se vendar še bolj varne čutili, kakor pa pod nemško ali angleško zastavo.

So ljudje na svetu in ni jih malo, ki imajo tako posebno smolo, da, če bi za zlato prišli, se jim v rokah gotovo spremeni v črno oglje. K tej

vrsti smolarjev prištevati se sme po vsi pravici *angleška liberalna stranka* s starim Gladstonom, od ktere se je tudi pri sedanjih volitvah, kakor vselej do sedaj sreča obrnila. Kakor sobotni telegram kaže, bilo je do popoldne izvoljenih 129 konservativcev, 116 liberalcev in 12 Ircev. Popoldne potegnil je pa veter nekoliko od druge strani in je več liberalnih poslancev pripihal, tako, da so imeli konservativci ob treh popoldne 141 mož, liberalci 145, Irči pa 19. Za trenutek bili bi toraj liberalci ali Gladstonovci na površju za štiri glasove, kar pa ni še prav nič odločilnega, kajti volitve trajale bodo še do 5. decembra in se bode sreče kolo še najmanj petkrat presukalo do tedaj. Kakor je Gladstone sicer Slovanom prijazen, bi si ga vendar ne želeli še enkrat na površje — samo zaradi njegove zmedene in nesrečne zunanje politike ne. Slovani od njegove naklonjenosti niso drugega imeli, kakor večno radovednost, kedaj in kje se bo deta Rus in Anglež sprijela za Zulfikarski prelaz. Kdo pa je že pozabil na tisoče nesrečnih žrtev, ki jih je Gladstone brezglavno tiral pod vroče sudansko podnebje, kjer se njihove kosti belijo po razbeljenih pustinja afrikanskih. Kar je Gladstonova vlada v roke prišla, vse od kraja do konca je popolnoma skazila. Dokler je bil Gladstone vodja zunanje politike veliko-britanske, se ni dalo ž njo nič računati, ker mož ni imel nobene odločnosti, toraj tudi ne zanesljivosti. Takoj pa, ko je stopil Salisbury na njegovo mesto, postala je zunanja veliko-britanska politika jako krepka, s ktero se dá zopet lahko računati. Kako hitro bilo je konec vsega vganjanja v Aziji in drugod; pa tudi za notranjo politiko angleške bode bolje, če so obdržali Salisbury.

Španski, nemški in ruski *socijalisti* zbrali so se v Parizu na posvetovanje, če bi ne bilo dobro priložnosti porabiti in na Španskem oklicati ljudovlade. Naj bi se vendar ljudje ne vtikali v zadeve, ktere jim prav nič mari niso in jih niti ne razumejo ne! Anarhisti, nihilisti in socijalisti naj bodo sploh veseli, da jih današnji svet med seboj trpi, med katerim so si človeške pravice že zdavnej napravili s krvoločnimi svojimi nameni in djanji. Ravno kar čuje se iz Rusko-Poljske, da so v Bolestoku Grodnoški pokrajini zaprli 8 nihilistov, ki so jih pograbili posamič kot člane raznih druhal, ktere so na svetu na ta način hotele razliko v premoženju odpraviti, da so se pečale z napadanjem in oropavanjem pošte in zasobnih premožnih ljudi. Načelnica jim je bilo 19 let staro dekle židovskega rodu. Pri njej našli so mnogo ponarejenih potnih listov na razna imena, orožje in razstrelbine. Kakor se čuje, je ta druhal po Poljskem sploh močno razširjena.

Izvirni dopisi.

Na Dolgem, 28. novembra. (Razdelitev cesarjevega daru. — Sv. maša v zahvalo. — Weissenfels srečen, ker nemšk. — Šolska družba sv. Cirila in Metoda.) Kakor je že znano, je nas presvitli cesar za Gorenjce, po povodnji poškodovane, 2000 gl. podaril. Ta denar je delil 9. in 10. t. m. Radoljski okrajni glavar gosp. Dralka osebno po prizadetih občinah in sicer tako, da je na Weissenfels okoli 500 gl., na Rateče blizo 900 gl., na Kranjsko goro okoli 400 gl., na našo srenjo pa samo nekaj čez 200 gl. prišlo. Da je našo srenjo oziroma najmanj doletelo, pride od tod, ker so naši ljudje silno skromni v svojih tirjavah in so večidel manj škode naznanili kakor jih je v resnici zadela, nekaj pa tudi od tod, ker se je delitev od zgoraj začela in je toraj na zadnjega, po znanem pregovoru najmanj prišlo. Zavoljo tega pa nam je bila obljuba dana, da pri prihodnji delitvi (ko se bo denar po deželi nabran delil) mi prvi pridemo na vrsto in se bo tako ta razlika poravnala. Tudi moram opomniti, da se je iz cesarjevega daru po izrečeni želji okrajne gosposke ta podpora le med take razdelila, ki so naj bolj potrebni, ali katerim je povodenj tudi pridelke in živež pobrala, da jim je vsaj v prvem hipu in za silo pomagano. Sploh pa so take delitve silno mučne za gosposko, še bolj pa za župnika, župana in srenjske može, ki gotovo po svoji najboljši vednosti nasvete stavijo. Da toraj župnik in župan v velike zadrege ne pridejo, je treba da pri prihodnji delitvi vsi poškodovani pridejo na vrsto, ne gledé na njih premoženje, ampak z ozirom na njih škodo. Pri nas so zdaj obdarovani večidel le 10. del odškodovanja za naznanjeno škodo prejeli, toraj je očitno, da se je skoraj vsak v svoji nadi iznenadenega čutil, ker so upali kaj več dobiti. K sreči sem zamogel jaz nekatere hujši rane zaceliti in večji luknje zamašiti iz tiste podpore, ktero so mi nekteri gospodje poslali, za kar se jim v imenu obdarovanih vnovič zahvalujem. — Vendar pa moram spoznati, da so bili obdarovani za vsak tudi majhen dar hvaležni in da kakor sem popred marsiktereга

videl nad nesrečo jokati, tako sem tudi zdaj v marsikterem očesu solze resnične hvaležnosti zapazil. Zatoraj nam je g. okrajni glavar tudi vsem iz srca govoril, ko je opominjal, naj se za velikodušni cesarski dar v cerkvi Bogu zahvalimo, in za dobrotnike in posebno za cesarja molimo.

Vsled tega smo tudi res imeli pri nas 19. nov. na imendan naše presvitle cesarice sv. mašo in po maši zahvalno pesem, pri kateri so šolarji in obdarovani molili za časni in večni blagor cesarske rodovine in vseh dobrotnikov.

Zdaj pa še nekaj. Ko se je naša velika nesreča po Ljubljani zvedela in kako smo po dolini od povodnji poškodovani, so nekteri svetni Ljubljanski gospodje rekli, da naj bi se milodari za poškodovane po deželi pobirali, le za slovenske prebivalce; nemški Weissenfelsarji naj se pa do svojih nemških bratov pod cesarjem in v rajehu obrnejo za pomoč. Jest sem take nazore pobijal kot nasprotni krščanski ljubezni, ki ne dela razločka med narodnostmi in v sili podpira Slovence in Nemce. — Ali glejte, kaj je skušnja prinesla! Nemci se res le po zgoraj navedenih nazorih (ktere pa katoličani ne moramo sploh obdobravati) ravnali, kakor smo namreč zvedeli, ste dve nemški planinski družbi (deutsch-österr. Alpen-Verein, in österr. Touristen-Klub) Weissenfelsarjem po 100 in 200 gl. če še ne več poslali — za nas druge dolince pa še krajcarja ne,*) zato ker smo tako nesrečni, da nas je mati slovenski govoriti učila, in da nemškega ne znamo. Gospodje planinskih družb tudi po naših gorah letajo, tudi naše lepe kraje občudujejo, ali zdaj, ko smo z Nemci vred poškodovani, le samo nemške Weissenfelsarje vidijo. — Po krščanski ljubezni smo tudi res naj pred dolžni svojim bratom, domačim (tukaj Slovincem) in potem še le v drugi vrsti sosedom (tukaj Nemcem) pomagati; ali pri takih okoljščinah bi res morali tudi mi še več razločka delati, ker nas Nemci tako očitno prezirajo. — Po mojih, že večkrat izrečenih mislih, bi bilo res najbolje, da se Weissenfelsarji politično od nas ločijo in s Koroško deželo sklenejo, kamor že tako po legi, jeziku in običajih spadajo. S tako delitvijo Kranjska dežela ne bo dosti na zgubi; Weissenfelsarjem pa bo še zelo vstreženo, ki so sami neradi z nami v zvezi, kar pri vsaki volitvi očitno kažejo!

Šolska družba sv. Cirila in Metoda je res času primerna, da posebno na mejah branimo naš rod pred predrznim nasilstvom, s katerim nas Nemci po svojem „Schulvereinu“ neprenehoma in občutljivo napadajo. Kdor hoče resnico spoznati, mora pritrditi da nemške šolske družbe nikakor ni bilo treba, ker se Nemcem nikjer sila ne godí in se zanje ne potegujejo le uradni organi, ampak tudi nevedno zapeljano slovensko ljudstvo, ki velikokrat v svojo lastno škodo z njimi vleče. Toraj nemški „Schulverein“ je v življenje sklical našo šolsko družbo sv. Cirila in Metoda. Zdaj pa, ko se je ta družba osnovala, tirja tudi naša čast, da se jo vsi olikani in zavedeni Slovenci z vso gorečnostjo poprimemo. Res, da nas je malo nasproti množtevilnim Nemcem, ki še iz Rajba pomoč dobivajo, ali vendar z zedinjenimi močmi se lahko tudi pri nas vspehi dosežejo, ktere bodo morali tudi nasprotniki pripoznati. Če bi pa vdeležba imela biti mlačna bi bilo bolje, da bi se ta družba nikoli ne bila vpeljala; kajti potem smo Nemcem le v posmeh, ne koristimo pa nič.

Ker ima družba v svojem programu brambo vere in materinega jezika, bi se pač nobeden duhoven taki družbi odtegovati ne smel; na drugi strani pa je že organiziranje podružnic po deželi za duhovna zelo težavno in če bi glavno vodstvo ne prišlo v prave roke, tudi silne odgovornosti. Vedno nabiranje denarjev nas bo ljudstvu skoraj pristudilo, ki nas bo nazadnje imelo le za mašino, ki iz njega izvleče zadnji krajcar. Potem pa je prostemu ljudstvu tudi težko dopovedati za kaj vse tukaj gré. Še celo ime te družbe, če ravno se za tisočletnico dobro podá, bi znalo tu in tam zmešnjave napravljati, kjer že cerkveno bratovščino sv. Cirila in Metoda imajo. Pri nas se podružnica počasi sestavlja in kakor zdaj kaže, bomo morali ne le Kranjsko goro ampak vso dolino privzeti, da nas bo zadostno število letnikov.

Z Ribnice na Pohorju, 27. novembra. (Pogreb.) Bilo je krasno jutro dne 24. listopada, ko je ob žarnem svitu naše okoličane iznenadil tužno mili glas mrtvaškega zvoncu. Kakor blisk raznesla se je

*) Vsaj jaz nisem zdaj o kakí taki podpori nič slišal ne bral.

med žalostnim zvonjenjem vest po vsej župniji: umrla je blaga „mati Potočnikova“ (po domače) in vsakdo je solznih oči dostavil: „naj ji sveti večna luč!“

Bila je pa tudi ranjka Magdalena Pivec, p. d. Potočnica vsem zgled prave kršanske ženske, modre gospodinje, pridne matere in blagosrčne dobrotnice revežev; zato pa tudi priljubljena povsod. Rojena je bila v bližnji župniji Št. Lovrenca, od koder se je pred blizo 40. leti omožila z ranjnim Jožefom Pivcem, posestnikom v Ribnici, ki je pa že l. 1863 umrl. Od zdaj je vodila ves čas obširno posestvo sama in to tako spretno, da je bila nje hiša gledé blagostanja izmed prvih v vasi. Otroke svoje je izrejevala z največo skrbjo in ljubeznijo. Stareji sin je redovnik sv. Benedikta v Admontu, drugi otroci so v bližnji okolici preskrbljeni za bodočnost; kar jim je blaga ranjka preskrbela. Njena hiša je bila vsem priljubljena in njene obče čislane vrlo narodne rodbine. — Toda zemeljska sreča je nestanovitna; blago mater je zadnje leta pogosto napadala huda bolezen, koja jo je poslednjič tudi na mrtvaški oder položila.

Kako je rajno vse čislalo in ljubilo, pričal je posebno dan pogreba, ki je bil kakor praznik za Ribničane. Kdor je količkaj utegnil, prišel je v cerkev in na pokopališče. Naj v miru počiva!

Za ves trud, trpljenje milo
Bog ji večno daj plačilo!

Domače novice.

(O dolenski volitvi za državni zbor) se nam 28. t. m. piše iz Metlike, da so reklamirali zoper 35 v imenik vpisanih volilcev. Izmed teh jih je c. kr. okrajno glavarstvo 6 v istini zbrisalo, zoper 29 volilcev pa, med kojimi jih je 15 iz Križevske vasi, 2 iz Berčic in 2 iz Sveršakov, kateri po deželnem volilnem redu nemajo pravice voliti z mestno skupino, poslali so pritožbo do c. kr. deželnega predsedništva. Pa že od okrajnega glavarja izbranih 6 volilcev bi bilo pri prvi volitvi zadostovalo, da bi bil pravo večino imel grof Margheri, ne pa profesor Suklje.

(Centralni odbor c. kr. kmetijske družbe za Kranjsko) je čestital včeraj štirinajst dni, 15. novembra svojemu soudu in dolgoletnemu delavcu v dotični pisarni, g. Andreju Brusu, k njegovemu 80letnemu rojstnemu dnevu ter mu želel še mnogo let za enako uspešno delovanje. Včeraj na predvečer njegovega imendana pa so mu soudu centralnega odbora napravili malo večerno veselico „pri Slonu“, pri kateri mu je poklonil podpredsednik, g. Miroslav Seunik, v imenu odbora za spominek na njegov 80letni dan lepo srebrno tobačnico, iz ktere naj bi še 90. ali 100. imendana nosiljal privajeni prašek-duhan. Krepkega starčka na duhu in na telesu je dar iznenadil, ter vidno razveselil, kar je izrazil v topli zahvalnici. — Vršile so se potem razne napitnice na presvitlega cesarja, pospeh kmetijske družbe, predsednika in posamezne ude itd. Kakor je že pri takih prilikah običajno. Naposled, saj Slovenec je rad vesel, zakročila se je tudi kaka pesmica-zdravica in soud R. V. deklamiral je času primerno smešnico, ktero znamo po priliki in primernem času še pozneje objaviti. Že pozno v noč se je družbica razšla, želé: „Naj se blagi starček še mnogo let svoje osemdesetletnice spominja in veseli.“

(V kapeli v Marijanišči) so postavili včeraj lep križev pot. Blagoslovil ga je ob 9. uri dopoldne preč. g. provincijal o. Evstahij in imel tudi prisrčno spodbudno pridigo. Kaj mično je bilo videti, ko so podobe nosili dečki, zopet drugi pa so paroma svetili. Na to se je darovala slovesna sv. maša; daroval jo je mil. gosp. prošt dr. Jarc; za lepo petje se je zahvaliti g. o. Angeliku. Križev pot je kapeli pravi kinč: njegovemu darovalcu pa bode pripomogel k nebeškemu plačilu.

(100 gl.) podarila je presv. cesarica tukajšnji otroški bolnišnici za razne potrebe.

(Za častnega občana) bil je od Šmihelske občine pri Novem mestu ob enem z gosp. deželnim predsednikom izvoljen tudi državni poslanec gosp. Viljem Pfeifer, kteremu sta gg. Dejak in Kastelic tukaj v Ljubljani 26. t. m. izročila krasno izdelano diplomo.

(Slovensko gledališče) bo v nedeljo zvečer. Igral se bo „Stari korporal“.

(V kljubu pisateljskega društva) predaval je v soboto zvečer v čitalniški stekleni dvorani g. dr. V. Gregorič o podedovanjski teoriji. Poslušalcev bilo je mnogo.

(Častnikom) in enakim drugim vojaškim dostojanstvenikom zvišala se je stanarina in odškodnina za pohoštvo.

(Prvi zvezek cesarjevičeve knjige): „Die österreichisch-ungarische Monarchie in Wort und Bild“ izšel je ravnokar in obsega v krasnem tisku uvod iz cesarjevičevega peresa v okvirju, ki ga je izdelal Dunajski slikar, profesor Franc Rumpel. Po uvodu je sostavek o gorovji in vodovji naše države iz peresa generalmajorja Karol pl. Sonklar. Za tem oddelkom je krasna podoba: „Der Ortler“ in zemljevid z razdelitvijo iztočnih planin. Knjiga bo izhajala 1. in 15. vsacega meseca na dveh polah. Komur le količkaj sredstva dopuščajo naj se naroči na to monumentalno delo. Vsak zvezek 2 poli obsegajoč velja 30 kr. Naročila sprejema Katoliška bukvarna v Ljubljani.

Telegrami.

Budapešt, 30. nov. Tisza dobil je včeraj ob priliki svoje desetletnice mnogobrojne ovacije in častitke. Pri banketu napil je Tisza na zdravje cesarju, cesarici in cesarjeviču.

Pirot, 30. nov. Srbi so kljubu premirju v soboto po noči Vidinske redute napadli, pa so bili zopet tepeni. Znov je to srbsko taktiko oglasil zastopnikom velesil.

Bela Palanka, 30. nov. Včeraj podal se je avstrijski poslanec grof Khewenhüller na srbskem dvoru v srbski in bolgarski tabor, na kar je šel takoj bolgarski parlamentar k srbskemu vrhovnemu zapovedništvu in se je bojevanje na obeh straneh vstavilo. Čete so ostale v svojih pozicijah.

Darmstadt, 29. nov. Princ Aleksander prejel je iz Pirota 28. t. m. ob 2 uri 45 min. sledeč telegram. „Po dvodnevem hudem boji vzeli smo Pirot, kamor sem se nocoj uselil.“

Carigrad, 30. nov. Gledé iztočnorumeljskega vprašanja je neednost med Angleško in Rusko vedno večja.

Carigrad, 30. nov. Pomožno osobje iztočnorumeljskega komisarja odpotovalo je že v Filipopolj.

Madrid, 29. nov. Kabinet Canovas rešil je pred svojim odstopom še Karolinsko vprašanje s tem, da je podpisal dotične protokole. Novi kabinet se je konstituiral. Saga sta je ministerski predsednik, Moret minister zunanjih zadev. Ministri so že prisegli.

Madrid, 30. nov. Včeraj prenesli so ob polnem redu truplo kralja Alfonza v eskurialsko rakev, kjer ga bodo v četrtek slovesno pokopali. Korteži sklicani so na 27. novembra. Oborožene roparske druhali so se pokazale v okolici Seridski, pa so jih kmetje sami pregnali.

Umrli so:

25. nov. Janez Smrekar, gostāč, 57 let, pljučni emphyzem. — Gregor Sušnik, gostāč, 70 let, pljučni exudat. — Jožef Kožuh, gostāč, 70 let, vsled katara v črevesu.

V bolnišnici:

27. nov. Valentin Tome, delavec, 30 let, vsled raka.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

30. novembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 50 kr
Srebrna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	82 „ 95 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ 05 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 90 „
Akcije avstr.-ogerske banke	877 „ — „
Kreditne akcije	288 „ — „
London	125 „ 45 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 97 1/2 „
Ces. cekini	5 „ 97 „
Nemške marke	61 „ 65 „

V Katoliški Bukvarni v Ljubljani

se dobiva knjiga:

„Ne v Ameriko!“

Spisal Jak. Aléšovec.

Cena 1 gl., po pošti 5 kr. več.

Bolezni vsake vrste, posebno pa bolehní živei, epilepsija, slab želodec, zvonjenje in trganje po ušesih, slab posluh, bolezen v glavi, migrena, bledica in hromost ozdravljajo se na slavnoznani **zasobni kliniki „Freisal“ v Solnogradu**. Pri bolnikih, ki so bolehní na pljuči in pri nadešljivih dosegli so se ondi že v štirih tednih čudoviti uspehi. Kdor želi več zvedeti, obrne naj se na omenjeno kliniko in priloži marko za odgovor. (5)

Homeriana-čaj,

po zdravnikih priporočeno, izvrstno sredstvo proti

bolezni na pljuči in na vratu (jetiki, naduhi in bolezní v krlju [Kehlkopf]).

Izenadljivi so vspehi! (6)

Knjižica o tem razpošilja se zastonj.

Zavitek čaja velja 1 marko 20 vinarjev.

Edino pravega ima

A. Wolffsky,

Berlin N., Weissenburger-Strasse Nr. 79.

Lekarna Trnkóczy-ja,

zraven rotovža v Ljubljani,

priporoča in razpošilja s poštnim povzetjem

Marijacejske kapljice za želodec,

MARIA-ZELLER
TROPFEN
NUR ECHT BEI
APOTHEKER TRNKOCZY
LAIBACH 1 STÜCK 20.

kterim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten uspeh pri vseh boleznih v želodecu in so neprekosljivo sredstvo zoper: mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, retrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, kré v želodecu, bitje srea, zabasanje, gliste, bolezní na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gl., 5 tucatov samo 8 gold.

Svarilo! Opozarjamo, da se tiste istinite Marijacejske kapljice dobivajo samo v lekarni pri „Samorogu“ zraven rotovža na Mestnem trgu v Ljubljani pri U. pl. Trnkóczy-ju. Razpošiljava se le jeden tucat.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču,

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žicah, oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa že se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvetu zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoječim znamenjem; 1 stekl. 50 kr.

Zahvala.

Gospodu Trnkóczyju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinski bolezní na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje huja prihajala in vže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet za 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res, imel je čudovit uspeh, da so se po kratki rabi tega zdravila oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam toraj dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednaki bolezní priporočam. Vaši blagorodnosti pa izrekam najprisrčnišo zahvalo, z vsem spoštovanjem vdani

Franc Jug,

(23) posestnik v Šmarji p. Celji.

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vrtolob, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 50 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

najboljše vrste, izborno zoper bramore, pljučnico, kožne izpuške in bezgavne oteklino. 1 stekl. 60 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživiljačo, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kričistilne kroglice,

c. k. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobólu, otrpjenih udih, skazenem želodecu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

Izvrstna homeopatična zdravila se pri nas zmirom frišne dobivajo.

Naročila z dežele izvrše se takoj

v lekarni Trnkóczy-ja

zraven rotovža v Ljubljani.